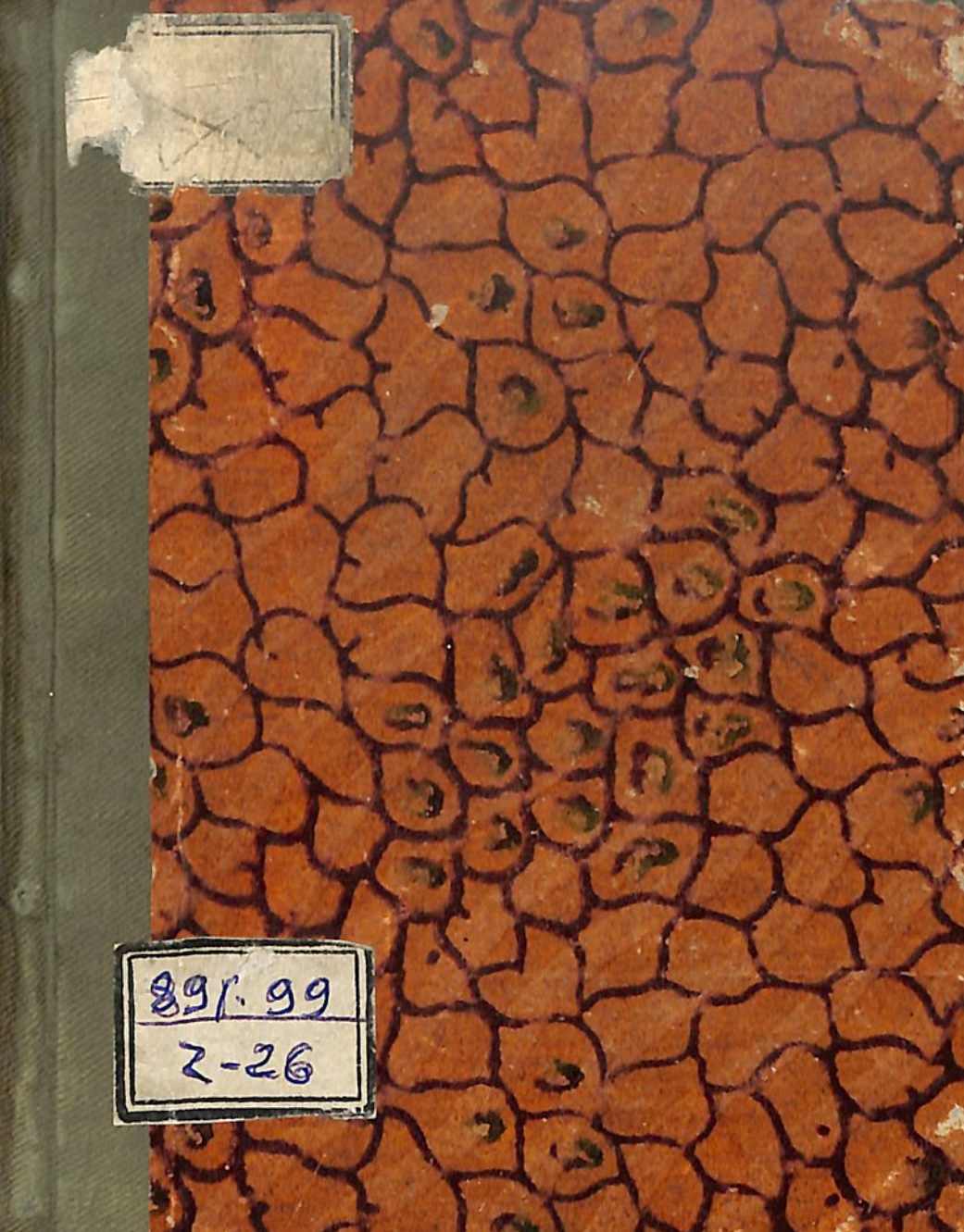

897.99

2-26

46

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՕՄԵՏԱՐԻԱՏԱԿԱՆ ԳՈՒԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

891.99

2-26

Պրոլետարներ՝ ու աղյուք արկղների, միաթե՛ք.

ԳՅՈՒԳԷՆ ՀԱՅԿՈՒՆԻ

ԱՐՁԱՆՈՅՍ ԵՒ ՅՈՅՍ

ՀՐԱՏՈՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

№ 37 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՕՄԵՏԱՐԻԱՏ. ԳՈՒԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ № 37

ԹՕՍԳԻՄ — 1920

18.09.2018

37888

8 NOV 2011

29489 - 61

~~0000~~

577

Տառապանքով տալիս ինձ կեանք
անմահն,

Տառապանքով թեկուզ իշնեմ
գերեզման...

Թեկուզ պարտեմ պիտի շնչեմ
անվատ

Ու փայփայեմ յաղթանակի
իմ հառառ:

ԻՄ ԵՐԳԵՐԸ ԱՄԲՈՒՐՆ ԵՄ ՆԻՐՈՒՄ՝.

Իմ երգերը ամբոխի՞ն եմ նւիրում,
Իմ յոյզերը հարազատ են ամբոխին.
Իմ երգերը թող որ հնչեն զոռհիկ—

(«Գեղեցկութեան» երկրպագու հեզ քուրմերն
ականջները թող ծակեն,

Փոյթ չէ՛—նրանք անարգանքով ինձ ծաղրեն—
Հատերն ինձ չե՛ն հասկանայ.

Ես օտար եմ շատերին),
Իմ երգերը հարազատ են ամբոխին—
Իմ երգերը ամբոխի՞ն եմ նւիրում:

Իմ յոյզերը հարազատ են ամբոխին,
Ես իմ կեանքը ամբոխին եմ նւիրել—
Իմ քնարն էլ ցած խաւերով թող հնչէ,

Նրանց համար ես երգեմ—

Մասսաների իգօր կամքը, անյաղթ ուժը, եւ
քնազղը, եւ կրքերը փթնորկող.

(Թէ շատերը, այլ երգերի սիրահար—

«Գեղեցկութեան» ծանօճներով շնչասպառ,
Ինձ ծաղրեն—

Փոյթ չէ՛, Զնա՛ր,

Ես ապրել եմ տառապանքով, զրկանքով.

Ես ծնւել եմ կարիքից.

Բիրտ-զաւա՛կն եմ ամբոխի.

Իմ յոյզերը ամբոխից եմ ժառանգել,

Ես օտար եմ «գեղեցկութեան» քուրմերին),

Իմ երգերը ամբոխին եմ նւիրում—

Իմ երգերը հարազատ են ամբոխին:

Աստ՛ հն ինձ. «Երգի՛ր, պժէտ,
 «Երգիր զարուն նոր կեանքի,
 «Եւ տաւիղի՛ քո լարերով
 «Դու մեր նոգին բորբոքի:
 «Դարձունել հնր վառ յոյգերին.
 «Հիւսիւր սրագ մեղ նամար.
 «Անտաքեր այդ լարերին
 «Ջարկիր սրտով խանդավառ:
 «Ջարկիր եւ մեր նպարտ նոգուն,
 «Մենք երգ չունինք յուսահատ.
 «Ետըծքերս բաց ու աննկուն
 «Քեզ նետ կրթանք անմշատ...
 Դու տարերքի նգոյ կախարդ,
 «Մենք փոթորիկ խելագար.
 «Հնչի՛ր մեզ նետ, անտ՛ւշ պժէտ,
 «Առաջնորդիր մեզ սայրար:
 Ես սիրեցի մրկայոյզ.
 «Ամբոխը իմ, նարագատ.
 Հնչիր, տաւիղ, զարնանայոյս,
 Երգիր նպարտ ու ազատ:

Երբ նշեն ռսկեմոտ շնիորներ
 Եսկապում,
 Որոտան մարտակոչ դողանքներ
 Բարձունքից.
 Դարեւոր թշնամուն, արիւնոտ
 Պայքարում,
 Դէ՛մ ելէք նարագատ եղբայրներ
 Աշտակից:
 ... Աարդաշող արեւելք խաւարից
 Լուսանայ,
 Մինչ գիշեր մոլեգին կը նանգչի
 Հոգէվար.
 Փոթորիկ շարքերով մարտնչէ՛ք
 Դուք անտ,
 Նոր կեանքի արշալոյս ձեզ նայի
 Ոսկեվառ:

Ջարթնում է ներքուստ աժդահա քաղաք,
Ելնում է ոտքի քիւրատը շնչով:

Հազար շուրթներից հազար աղաղակ
Թնդում է առաւոտ լոյսի ճաճանշով:

Ելէկարաքարչե՛ր—անսպառ ուժով,
Ատուժօրիչի կանչն անդադար:

Զիարշաւ կառքեր, վառած աշխուժով,
Լնսիտ մրցումից առնում են դադար:

Ժիւղը անիմաց, ծայներ իւսժամում,
Զօրավիզ ամբոյս, գլուխների ծով:

Զուլիւր Դու նրանց շարքերում անում,
Տարւիւր գերբնական ուժի հարսածով:

Ահա հեռանիստ, թելերով նրբին,
Զգտում է հսկայ քաղաքը հզօր,

Գոռում ու գոչում մեծ ծովի ափին,
Տարերը ու ժիւղը իրար համազօր:

Քաղաքն անսովոր ցնծում է, եռում:

Թափում են մարդիկ, դրօշներն անհամար

Ծփում են հեռից անսահման հեռու...

Մեծ տօն է անշուշտ ամբոյսի համար:

Շարքերը հազար, գլուխների ծով:

Կասեց զարեւոր անտառն է քայլում:

Հսկայ կաղնիներ, ինչ որ հարսածով,

Բնահան եղած՝ քայլում են, քայլում:

Նրանց փոթորկուտ երգերը հզօր

Թնդում են մէկից, հազար կուրծքներից:

Փողոց, գործարան, ամբոյսը՝ այսօր—

Օ ի՞նչ յաղթանակ տօնում են նորից:

Որքան վեհութիւն եւ ի՞նչ տեսարան...
Ինչու՞ դու այնպէս ծուլտով ես նրան,
Մբոտ ամբոխին, հոգիդ փոխորկում,
Ու կուլ ես գնում ամբոխի գրկում:

Ու սիրտդ, ինչու՞, խփում է արագ.
Աչքը քո հեզ՝ կրակ են, կրակ.
Շուրթերդ վառում, այդ ի՞նչ ես երգում
Եւ անհետ կորչում հազարի գրկում...

Հազարը՝ անգուստ փոխորկի է խենթ.
Պաշտով եմ նրան, պաշտով եմ ես խենթ —
Ցարերը հօր, խորտակող ոգին.
Օրհնանք եմ կրգում ժայթքող տարերքին:

Ու պաշտով եմ ես այդ շարքերը սուրբ,
Որ թէեւ մբոտ, գոնիկ ու քիրտ.—
Նրա՞նք են կերտում մեր աշխարհը նորը,
Նրա՞նք են ծնում ապրումները կիրթ:

ՎՕՄՄ ՈՂՆԻՍՏԻ ԾՐԴԸ.

Մութ ուժեր, մութ գիշերն ու ամպեր—
Անամբեր,
Որ իջնեն սուս թոյր, ու նսեն—
Ես կուգեմ...
Ես կուգեմ եւ տարերք եւ պայքար —
խելագար.
Ձե՛մ ընկնի թնաքեկ, թնաքեկ.
Օ հրբէ՛ր:

Թող խօսեն ծածկամիտ այս գիշեր
Մութ ուժեր,
Նենգամիտ մտնումս մեր գործին
Վեհածին.
Եւ ընկեր, դու քանտր. իմ ազատ,
Հարազատ
Ու հսկիր զաղտնապա՛մ մութի դէմ—
Սիրադէմ:

Փոխորկից խելագար ու հօր,
Համազօր
Շարքերով ողողներ մեր ծամբան
Միասան.
Արնահոս Արեւիկը մինչ անա՛մ
Լուսանայ—
Ցաղթական շեփորներ թող նշեն,
Ղօղան ընն...

Թող նշեն, թող նշեն լուսաբեր
Շեփորներ,
Նոր—Ուխտի մեծ կուրն օն վազենք
Դէպի զէնք.
Եւ քնկեր, մեր զործի վին զինտր,
Դու բանտր,
Ալ կարմիր արինով մենք կերտենք
Մի նոր շէնք:

Դերութիւն ազգերի եւ կապանք,
Հալածանք
Այս կեանքոս առ յաւիտ խորտակին
Հիմնովին...
Մինչ ազատ, հարստաց, քիւր հազար,
Հաւասար—
Սովալլուկ մարդկութեան մենք կը տանք
Աշխատանք:

Կոմունար քնկերներ,
Օն առաջ կուրի դաշտ,
Կուրի դաշտ, քնկերներ,
Բանակով վեհաշունչ:
Վարդաշունչ զարուն քին
Մաքառէք դուր անհաշտ,
Մինչ անհաշտ թշնամին
Խորտակի մահաշունչ:

Նորաշունչ, նոր թափով
խոյսցէք անվեր,
Որ վերեր թշնամին
արծակի նոր հառաչ,
Եւ հառաչ եւ արցունք...
դուք առաջ աներկ,
Մինչ զանք բռնակալ
փշրին ձեր առաջ:

Փշրին, փշրին
Գահ ու թագ ձեր կամքով,
Ձեր հետքով դէս հօգը
կոմունիզմ մենք երթանք.
Օն կարմիր դու բանակ
աւետիք բերկրանքով.
— Յաղթանակ, յաղթանակ...
Օ անյաղթ Աշխատանք:

Կապուտան ծովի գրկից՝ ոսկեհա
Ծնւոմ է փայլուն կենաց արշալոյս.
Դարետր կղզու աւերակներում
Արետրդիներ՝ ծովնկ են խոնարհում:

Ծովնկ են խոնարհում՝ նրանք միասին,
Ողջոյնի ելած արեւի լոյսին.
Երկաթ կուրծքերից, պատակ շուրթերով,
Թնդում է օրհներգ կղզու ափերով:

«Ծագի՛ր, արփի՛, նորոգ կնանքի,
«Նորոգ կնանքի, երկունքի,
«Որ տիեզեր զարթնի նորից
«Ընդ կենսատու շողերից:

«Ո՛վ հուրաշիւյ, ծով երկունքով,
«Մագերգ բոց, երկնածիր,
«Անմահ՝ ՎԼԻՆԳ, հուր նժոյգով
«Երկնակամար ս լ ա ց ի ր.

«Արետրդիք, առէ՛ր ջանք,
«Ելնենք հանդէպ անվերջ.
«Արեւաւար, թուի դէմքերով
«Պիտի՛ք հզօր շարքերով:

ՅԱԿԷՑ ԳՐՏ ԺՊՏԱՄ.

Թէ վիշտը տիրէ սրտիս խորշերում,
Ցանջանք ու կակիծ առեւելի զառնան,
Արիւնը սառչի իմ երակներում,
Յաւէ՛տ ախիտ ժպտամ, փափագիմ զարնան:

Թէ ոչ խտանայ կատաղի մորիկ,
Դիական շնչով փոթորկէ իմ դէմ.
Մթին ափերից խոյանան աւիք—
Դժոխք եւ մահո՛ղն կերթամ սիրադէմ:

ՈՒՂԻ ԶՈՒԳԱՆԾՈՒ.

Մեղսոտ ուղիներ, տենչող աւերի,
Գերող ցանցերով ծգտւո՛ւ են երկար.
Այնտեղ, անծնատուր հիւանդ մոգերի,
Ղայտւո՛ւ են անդուր հոգիներ խաւար:

Նրանց զուգանե՛ւ, լեռներին փարող,
Գծտւո՛ւ են որոշ ուղիներ նոր-նոր.
Եւ զօտեւորած մասսան էլ կարող
Դարընում է հիմքեր կեանքին ամանոր:

(Անէճք իմպէրիալիստական պատերազմին).

Զմեռ նոր տարին
 Զմրան շնչի հետ բացւեց մեզ համար.
 Բուք ու բորանի վշտեր անհամար
 Ենչեց աշխարհին:
 Յուզւեց եւ ովկեան, յուզւեց սար ու ծոր,
 Մարդկային կեանքեր հոսում են ծոր-ծոր
 Ահեղ կուի մէջ:
 Ահեղ շարքերով դիմում են առաջ,
 Վազում են առաջ եւ հնչում հառաջ...
 Կեանքի-մահու վէճ
 Թնդում է անվերջ:
 Ընկնում են զոհեր տասնեակ հազարով,
 Մարեւ է սրտի եւ վերջին գորով—
 Արիւն ծովի մէջ:
 Ահեղ կուի մէջ վազում են առաջ,
 Առաջ ու առաջ... հնչում է հառաջ
 Զմեռ նոր-տարին
 Հանուր աշխարհին,
 Հովիտ սար ու ծոր
 Մարդկային արեամբ հոսում են ծոր-ծոր...
 Մահու-կեանքի վէճ,
 Ահեղ կուի մէջ,
 Թող մարի յանձրծ:

Խենթ յուզումներ, կրքոտ խոհեր
 Բազմամոտ են օրէ ցօր,
 Պաշարում են ու շղթայում
 Իրենց ամուր ցանցի մէջ.
 Դաւար տենչեր, առողջ մտքեր,
 Վսեմ երգեր քաղցրածոր
 Տեղ են տուել մտամոլոր
 Հոգիներին անամէջ:
 Զգտումների ուժեղ թափը,
 Յովազի պէս մոնչող,
 Կանգ է առել դեռ ուժաթափ՝
 Իր թնաքեկ պայքարով.
 Յուսակտուր մտորմունքներ,
 Խաւար յոյզեր մեզ տանջող
 Բազմամոտ են անասելի
 Հրէշային խմբերով:
 Անապական մաքուր իդէալ,
 Մուլթ ուժերից դիական,
 Հալածում է ու դեզերում
 Որջերի մէջ սեւ-ամօռով.
 Եւ միայն մերթ հորիզոնում
 Վառ յուշերի ուրաական
 Նկարում է գեղատեսիլ...
 Ա՛խ ափսոս որ վաղանցով:

1905 թ. Յեղափոխութիւնից յետոյ.

Անցնում եմ ուղին անյայտ ու ծանօթ,
Ուղին հինատուրց բացած իմ անաջ.
Նա թէ ինձ համար հեռու է, թէ մօտ,
Փոյթ չէ՛ որ հեռու... ես կերթամ առաջ:

Ցեսնում եմ հանդէպ խութեր անհամար,
Կողքիս խոր անդունդ՝ երախով անկուշտ.
Ուղին անորոշ... որո՞շ ինձ համար.
Փոյթ չէ՛ որ աներ... ես կերթամ առաջ:

Կերթամ ես առաջ իմ խաւար ժամըով,
Ուղեցոյց մի աստղ միայն ինձ ընկեր,
Ելնում է մթից անցեալը աղօտ,
Հեռից մեղմահոս հնչում են երգեր.

«Փշեր ու մացառ մաքրեցինք ձեռքով,
«Ուղի բացեցաւ արիւնով կաթ-կաթ.
«Ժայռից էլ անյաղթ, կանգնած իրար քով,
«Կածան հանեցինք կրօնքերով երկաթ:

«Այտերս գունատ քրտնում էր արին,
«Մնում էր ծիւեր խորշակից ազատ,
«Ծաղկով քաղցրաբոյր բացում էր զարուն—
«Մըրիկ բարձրացաւ... ու ընկանք զատ-զատ:

«Կայծակ որոտաց փայլով դիական,
«Մեր շուրջը տիրեց անբման ոգին.
«Հեղեղ բարձրացաւ, ժայռեր փուլ եկան,
«Հսկայ սլառաւորներ դէմ ելան կրկին...

Անցնում եմ՝ հանդէպ խութեր անհամար,
Կողքիս խոր անդունդ, երախով անկուշտ.
Ուղին անորոշ... որո՞շ ինձ համար,
Փոյթ չէ որ աներ... ես կերթամ առաջ:

ԵՍ ԵԿԱՅ ՈՂՋՈՅՆԻ.

Եւ կարօտ եւ զգանք իմ հոգում—
Ես եկայ, որ տեսնեմ քեզ նորից.
Դու չը կաս... վաղարաս զարունքում
Ջարթնեցին եւ յուշեր անցեալից:

Ես կերթամ դէպ արեւ, նոր զարուն,
Ես եկայ ողջոյնի, դու չը կաս.
Մեր կեանքի անթառամ բուրմունքով
Ես գիտեմ, որ անշուշտ դու կը գաս:

ՋԱՌԷՔ ԶԱՇԵՐԸ.

1905 թ. Յեղափոխութեան նահատակներին.

Մեր շուրջը խաւար, սեւաթոյր, մոլար,
Ծփում են ալիք դառնաշունչ կեանքի.
Քաղտամ են մէկ-մէկ հոգիներ դաւար,
Ամուռաց զոհեր փայլուն երկունքի:

Կեանքը մոնշող մի ծով է, ովկեան.
Լեռնացած ալիք ակերն են դիմում.
Լապտերների ժպտուն բոլորն էլ հանգան
Եւ մենք թռնալից մրուրն ենք քամով:

Կեանքը փոթորիկ բքաշունչ ծմբան,
Մենք երկշոտ զոհեր զրկանքի դիմաց.
Մինչ մեր ընկերների բոլորն էլ մեռան...
Շիրիմների մօտ դուր անցէք կամաց...

Թէ չէ կը զարթնին հողաթմբերում,
Կը շնչեն ժարոտ վէրքերի ծեր բոյր.
Կասեն. «Ընկերներ, այս ի՞նչ է բուրում.
«Օ մօնք չենք ուզում սլազշոտ ծեր համբոյր...

«Կանգնէք դուր ջահերն այն հանգած ափի,
«Մի հրդեհ վառէք՝ լայնածուփ, ստէպ.
«Հրդեհը երբ որ մեր հոգին լափի—
«Մենք խոր կը հանգչինք մեր սլաքտքի հանդէպ:

Կ Ռ Ի Խ Ա Ն Յ Ա Ղ Թ.

Գարնանաբեր ազատ հոսանք
Լեռնասուռն

Փուլ է զալիս զազաթներից
Զինասպատ...

Հէ՛յ, սարերի որդիք հպարտ,
Քաջագուն,

Զարկէք փողեր վսեմ գործի
Ձեր անսլարտ:

Եւ հըրանիւթ ձեր շնչի մէջ
Բոցավառ

Ի մի ճուլի համակ աշխարհ
Հայրենի.

Բարձունքներից ուլալի հովիտ
Զինավառ

Մարտիկների զոռ փոթորիկ
Թող իջնի:

Դարեր ի վեր ձեր սրտերէց—

Արնաքամ,

Հառաչանքի վերջին մրմունջ

Քամիցին...

Կո՛ւ անյաղթ... Դէպի կոխ—

Միրակամ..

Առաջ վազէք, հէ՛յ կորիւններ

Լեռնածին:

ԿԱՅ ՄԻ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ.

Կուգեմ ես անյազ արքել մեղրա՞նուշ
Սիրոյ ակունքից,
Սիրոյ վայելքոս սլանալ անյուշ,
Նրան սրտակից,
Նրա յոյգերով տոգորւիմ յաւէտ,
Ծաղկաբոյր կրծքին ես մարիմ անհետ...

Ահա եւ սլաշտած ուղին իմ առաջ
Արեան—կարիքի,
Որտեղ թշառի հնչում է հառաշ,
Շարտւմ են ոտքի
Վշտով քաղդակից, հոգով անքաժան,
Ջլուտ քանտրոնիւր, դէմքերը դաժան:

Եւ հոգիս կարօտ անզուսպ որոնման
Այն խենթ յոյգերի,
Որոնք շողացին հողեհի նման.
Կոյսի մազերի
Բուրմունքով անուշ օհ չեմ յագենայ,
Կոյսի թովչանքով ես չեմ արըննայ...

Կայ մի նոր աշխարհ, որ ես սիրեցի,
Պաշտեցի խելառ.
Վայելքը թեթեւ սիրոյ ժամանցի,
Կրքերը մուար—
Ծս յաւէտ մարել, ես զոհել կուգեմ
Կարիքից ծնած տենչերին վսեմ:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ը.

Արեւը մինչ շողում է նուրբ
քնքշանքով,
Առաւօտեան զեփիւրը մեղմ
օրօրում,
Հազարաւոր ճշակների
սուլոցով
Ձուլում եմ ես անցորդների
շարքերում:

Դէպ աշխատանք, դէպ գործարանն
աշագին,
Որ դիւանար շնչում է ծուխ
անդադար,
Որի կանչով թունդ է առնում
մեր հոգին,
Քայլում ենք լուտ, մենք քիւրատր
ու հազար:

Էլէքտրաբարձն արագավազ մեր մօտից
Թողում է զիւ, անասելի աղմուկով.
Դողդացող անիւների ծնշումից
Հեծում է պահ փողոցը խուլ անէծքով:

Ծառայողներ վաճառատան,
եռանդուն,
Բանում են փակ փեղկերը լայն,
երկաթէ...
Թող մուրացիկ ծերունին կոյր,
ապարդին,
Մանուկին հետ «մի կտոր հաց»
աղերսէ...

Քաղաքը մե՛ծ, քաղաքը զոռ,
վիթխարի.
Ազգ ու լեզու խառնիճադանձ,
բազմազան.
Շտեմարան արծաթ—ոսկու,
կապարի.
Տարէց տարի աճում է նա
անսասան:

Անա մեհեանն արեւստների,
զիտութեան
Եւ կոթողներ մարմարիոնի,
ըրոնգէ.
Կամարակապ կամուրջը վեհ,
յաղթական,
Որից երկշոտ զետը յաւերժ
պիտ հոսէ:

Երկարածիգ փողոցներից
երկնահաս
Նայում են ցած պալատներ զորշ,
շարէշար.
Ապրանքներ ու դռնակներ
ցանկապատ
Եւ տաճարներ զմբէթներով
ոսկեվառ:

Գործատրի բազումներով
ամբակոտ,
Նրանք անհաս ձգտում են վեր,
դէպ ամպեր:
Այսօր պալատ ու սուրբ տաճարն
ոսկեհոտ—
Անցորդներիս նայում են խէթ,
անհամբեր...

Քայլում ենք լուս, մենք ընդատր,
շարէշար.
Արեւը մերթ ժպտում է մեւ
խնդագին.
Հեծում է պահ փողոցը խենթ,
վշտահար,
Սուլոցներով թռնող է առնում
մեր հոգին:

Երթանք անվերջ զոյուրեան կոտմ,
Կոհ՛ւն է կեանքի վսեմ պաշտամունք.
Այնտեղ է հանուր վեհ-կամքը կոփում,
Ուր ծեռք ենք քերում եւ սուրբ իրատունք:

Կուգէի որ՝ արծիւ լինեմ,
Արծից հզօր ու ազատ,
Ազատ շնչով ես սաւառնեմ
Բարձունքներով հարազատ:

Բարձունքներից որոտայ երգ,
Որոտայ երգ լինալոյզ.
Երգս հնչէ սիրուն համերգ,
Ձեզ աւետէ արշալոյս:

Կուգէի որ՝ լինեմ կայծակ,
Ծողամ կապոյտ եթերում.
Իջնեմ երկնից ու համարձակ
Մեխեմ սարի կուրծերում:

Սարից, հզօր, դուրս խոխոջամ,
Մինչ ծաւալեմ անեղեր.
Ծով—տարերրից ես մոնչամ
Ու փոթորկեմ տիեզեր...

Որ երկունքով ծագի նորեկ,
Ամման արեգ, սիրոյ լոյս.
Բանտ՝ ր ախալէ՛րք, ոտքի ելէք,
Ձեզ աւետեմ արշալոյս:

Անյաղթ Արմէնիա, երկիր հայրենի,
Կարմիր իղէալին փարիւր անսասան,
Մասսան քրտնաթոր թող ոտքի ելնի—
Վերջին մաքառման նոր օրեր հասան:

Նոր օրեր հասան վճռական կուի—
Բացի արշալոյս կարմիր երկունքով.
Կարմիր երկունքին թող ելնի ոտքի
Անյաղթ Արմէնիան մեր ըմբոստ հոգով:

Մեր ըմբոստ հոգով ելնի Արմէնիան,
Խաբանն բանտերներ, գեղջուկ ու համալ.
Հոսն ու հոսն հեղեղի նման
Դէպ երբորդ, կարմիր յնտէրնացիօնալ:

Ինտէրնացիօնա՛լ, յաղթական սիմալ,
Յաճանիր յանիւթ ալ—կարմիր դրօշ.
Ըմբո՛ստ Արմէնիա, անվեհեր գինտը,
Նոր հիմնը երգիր հզօր ու որոշ:

Վառի Արեւոտը,—որ վառի հզօր,
Հզօր Արեւելք թող տայ արծազանք.
Ըմբո՛ստ Արմէնիա, ՚նչէ՛ համազօր,
Յաղթական գնդեր քեզ ձօնեն օրհնանք:

Ողջուն՝ Եւ ԱՇԽԱՏՆԻՆ.

Ողջունո՛ւմ եմ Ես—
Արեւ ու Լուսին, Լոյսին ու Մութին,
Ցաքին ու Ցրտին, Ամեն Տարերքին—
Ողջունո՛ւմ եմ Ես:

Ողջունո՛ւմ եմ Ես—
Մայր-Յամաքներին, Ովկիանոսներին,
Բոլո՛ր ու Բոլո՛ր
Շով ու Գետերին, Սարին ու Ձորին,
Անտառ ու Այգուն, Պտուղ ու Մրգին,
Դաշտ ու Արօտին, Շաղկին-Նանաչին,
Ճահիճ, Անապատ-Անազոտ Հողին—
Ողջունո՛ւմ եմ Ես:

Ողջունո՛ւմ եմ Ես—
Բոլո՛ր ու բոլո՛ր
Թռչուն ու Սողուն, Ձուկ ու Միջատին,
Շնչատը-Անշունչ
Ամեն Դակին եւ Առարկային—
Ողջունո՛ւմ եմ Ես:

ՈՂՋՈՐԾՆ ԱՄՆՆԵՐՆ.

ԿՅՈՒՆՆԻՍՏԱԿԱՆ ԻՆՏԵՔՆԱԳԻՏՆԱԼԻ ՄԱՐԵԳԱՐՃԻՆ.

Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ—

Արար Աշխարհի

Բոլո՛ր Յնդերի, Բոլո՛ր Ազգերի

Դուք իմ Ծղրայրնե՛ր, հարազատ Բոյրնե՛ր,

Ո՛ւր է՛լ որ լինիք,

Ո՛վ է՛լ որ լինիք,

Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ:

Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ—

Դու Ստրով-Բանտո՛ր, Դու Ճորտ-Գիտլացի՛,

Դարերով ծնշած ազնի՛ւ ժողովուրդ.

Դու Կալաճատե՛ր, Դու Հարուստ-Բուրժուա՛,

Դու Հոգեւոր-Հա՛յր,

Դարերով ծնշող վամպիրների՛ ցեղ...

Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ:

Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ—

Դուք անմեղ-Ջոհնո՛ր այլանդակ կեանքի—

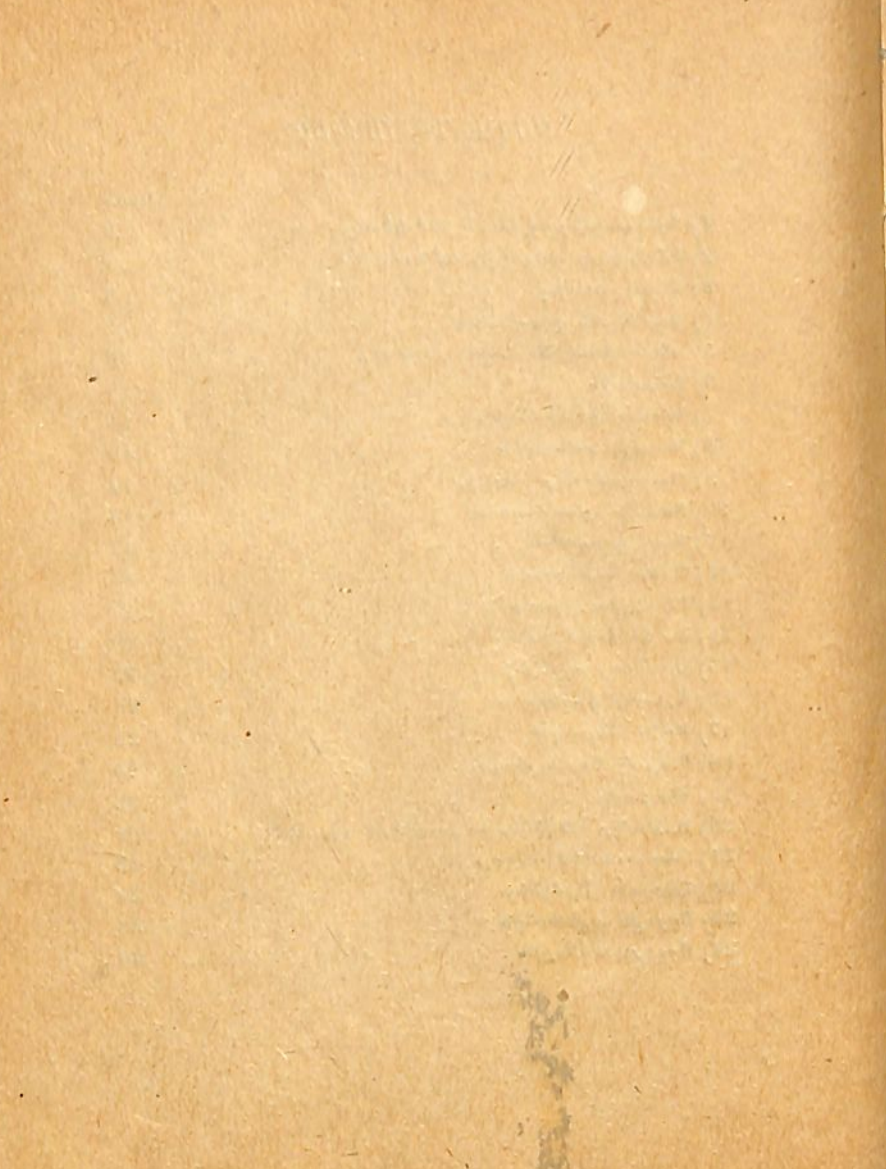
Դուք Հաշմանդամնե՛ր, Արատաւորնե՛ր,

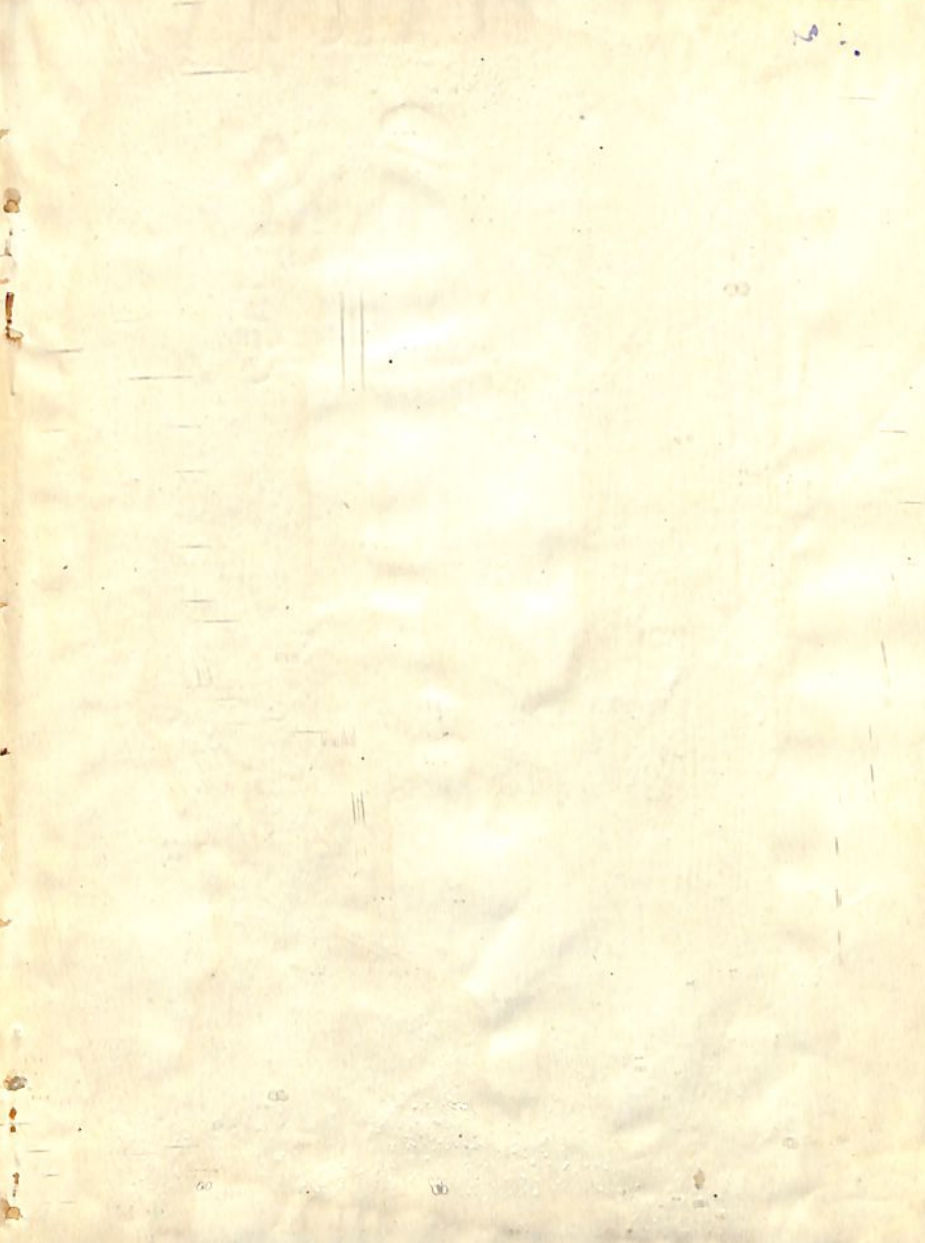
Կաղնի՛ր ու Կոյրնե՛ր, Թորախտաւորնե՛ր,

Դուք Դոկազարնե՛ր եւ Ընկնատրնե՛ր,
Դուք է՛լ Լուսնոտնե՛ր, կաթնածախարնե՛ր
Դուք Ոճրագործնե՛ր, Գող ու Աազա՛ն,
Դուք Պոռնիկ-Կանա՛յք, Սիֆիլիտիկնե՛ր...
Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ:

Եւ դուք Ամենքդ, Որոնց չե՛մ յիշել—
Դուք իմ հարազատ Ծղրայր ու Բոյրնե՛ր,
Ո՛ւր է՛լ որ լինիք,
Ո՛վ է՛լ որ լինիք—
Կարմիր երկունքի
Յաղթական ժամին
Ողջունո՛ւմ եմ Ձեզ:

	Երես
1) Տառապանքով տւին ինձ կեանք	3
2) Ի՞մ երգերը ամբոխին եմ նւիրում	4
3) Հնչի՞ր տաւիղ	6
4) Երբ հնչեն զօղանջներ	7
5) «Գաբնանային հովեր» պօէմից	8
6) Ամբոխին	9
7) Կօմմունիստի երգը	11
8) Կարմիր բանակին	13
9) Պաշտամունք արեւին	14
10) Յաւէտ պիտ ժպտամ	16
11) Ուղի զուգահեռ	17
12) Չմեռ. Նոր տարի	18
13) Բեակցիայի օրերին	19
14) Ես կեցեմամ առաջ	20
15) Ես եկայ ողջոյնի	22
16) Վառէր ջահերը	23
17) Կախ անյաղթ	24
18) Կայ մի նոր աշխարհ	26
19) Քաղաքը	28
20) Եթե՞անը անվերեր զոյուլթեան կուռում	31
21) Չեղ աւետեմ արշալոյս	32
22) Ըմբոստ Աթմէնիւ	33
23) Ողջոյն աշխարհին	35
24) Ողջոյն ամենբնի	36

գրք. 1

152

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0336224

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0336223

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0336222

37888
37889
37890

